

Mensenhandel en lucratieve activiteiten: reactieve werkwijze

Clara Vanquekelberghe & Matthias Vandenberg

Project ARIEC

Federale Politie

- KIV (2016-2019) + NVP (2016-2019)
- Pilotproject BA
 - Antwerpen, Limburg en Namen
 - 3 functieprofielen: coördinator-criminoloog, jurist & informatiebeheerder
- Europees gesteund voor 2 + 2 jaar
- Doel: ondersteuning LB & PZ in BA
- Opdrachten:
 - Ondersteuning en coördinatie van (boven)lokale problematieken
 - Informatie- en expertisecentrum uitbouwen
 - Ter beschikking stellen van informatie aan lokale besturen

Contactgegevens ARIEC- projecten

- ARIEC Antwerpen:
 - @: CSD.Ant.ARIEC@police.belgium.eu
 - Tel: 03/217.83.64
- ARIEC Limburg:
 - @: ariec@limburg.be
 - Tel: 0477/99.17.10
- PAALCO Namur:
 - @: paalco@province.namur.be
 - Tel: 081/25.68.52

Casus: Carwash

Workshop

Hoe pakken we dit aan?

- Wat kunnen we aanpakken?
 - Bestuurlijk, gerechtelijk, fiscaal, sociaal?
- Wat hebben we nodig om een malafide carwash aan te pakken?
- Welke actoren/partners kunnen we betrekken in de aanpak?
- Hoe aanpakken?

Brainstorm – casus carwash

- Groepen van 5 personen
- Elke groep krijgt een casus
- Bespreken in groep
 - Welke middelen kan je aanwenden?
 - Welke grond als basis?
 - Welke acties zou je nemen?
 - Welke actoren heb je nodig?
 - Welke gevolgen zouden uit de actie/vaststellingen kunnen komen?

→insteek lokaal bestuur

- Brainstorm 20 min.

Casus 1

- 1 jaar oude handcarwash nabij Dromenland
- Uitbater Dreamy heeft al 5 handcarwashes
- Uitbater Dreamy is goed op de hoogte van wet- en regelgeving
- Bezit een milieuvergunning
- Geen bijkomende vergunning voor handcarwashes door lokale overheid
- Werknemers zijn arbeidsmigranten
- Meestal correcte contracten
- 2 controles door sociale inspectie → 1 PV voor zwartwerk
- Buurtbewoner maakt melding bij gemeente van:
 - een 20-tal blauwe vaten buiten opgesteld stonden.
 - ramen van achterbouw afgeplakt
- Info politie: Mijnheer Dreamy is gekend, in 2008 veroordeeld voor het fabriceren van drugs.

Casus 1: voorstel oplossing

De signalen gaan hier over drugsfabricatie. Als men hier onderzoek naar wil doen, is dit een gerechtelijk onderzoek want de fabricatie van drugs is een strafbaar feit. Vanuit deze insteek kan er dus geen bestuurlijke flexactie opgestart worden. Verder is Meneer Dreamy in orde met alle vergunningen. Er is dus initieel geen reden voor de lokale overheid om op te treden.

- **Aandacht voor**

- Oppassen met het stellen van proactief onderzoeksdaden ikv BH (finaliteit)
- Wat kan burgemeester doen bij aanwijzingen van drugs in publieke zaak?
- Kan de veroordeling in 2008 mee in rekening gebracht worden om een sanctie op te leggen?

Casus 2

- Handcarwash “Devil’s clean” te Hell, uitgebaat door meneer Devil.
- 3 arbeidsmigranten staan ingeschreven als werknemers.
- Voor handcarwash waar minder dan 10 auto’s per dag gewassen worden → melding doen bij lokale overheid van een carwash klasse 3. Gemeld.
- In Hell een politieverordening voor carwashes : vergunningsplicht. Verkregen.
- Sinds de oprichting is Meneer Devil verdwenen. Verschillende opvolgers: Meneer Monster, Meneer Vampier, enz.
- Regelmatig andere achterliggende onderneming, alleen de naam “Devil’s clean” hetzelfde.
- Carwash blijft open ondanks beperkt cliënteel.
- Carwash ligt in woongebied.
- Wooneenheid boven de carwash: verblijf van 3 arbeidsmigranten.
- Huurovereenkomst laat toe dat het bovenste gedeelte verhuurd wordt als wooneenheid. Nood aan link tussen de uitbating van het handelspand beneden en de huurders van de wooneenheid.

Casus 2: voorstel oplossing

1. Bewoning:

- Informatie-uitwisseling over inschrijving werknemers kan in voorafgaand overleg gebeuren.
- Indien ze ingeschreven staan, klopt huurovereenkomst → Geen onmiddellijke reden voor LB om bestuurlijke flexactie te organiseren.
- Indien er niemand ingeschreven staat op de carwash → aanleiding voor een bestuurlijke controle.

2. Uitbating:

- Controle van politieverordening van Hell (specifiek carwash)
- Art. 8 van PV Hell geeft aan dat vergunning van rechtswege vervalt indien de uitbater wijzigt → toepassing PV → onmiddellijke handhaving (uitbating zonder vergunning).
- Bij vergunningsplichtige uitbating controle voorwaarden van vergunning. → bestuurlijke insteek voor flexactie?
- Interessant casus voor een aantal inspectiediensten (eco & sociaal) → nazicht achterliggende geldstromen en werknemers
- **Aandacht voor**
 - Politieverordening → beleid gemeente
 - Bij flexactie, kan iedereen zomaar overal binnen?
 - Bij illegale migranten?

Casus 3

- Meneer Rusty is de uitbater van een handcarwash
- Rechtspersoon: enkel een maatschappelijke zetel ingeschreven op het thuisadres van Meneer Rusty
- Aantal roestige autowrakken als reclame
- Gemiddeld 25 auto's per dag gewassen door 5 jongemannen
- Geen vergunningen
- Meneer Rusty bezit nog 5 andere handcarwashes in verschillende gemeenten
- Vermoeden: circuit om vluchtelingen te rekruteren en arbeidsmigranten illegaal aan het werk te stellen (wekelijks verandering)
- Onduidelijke administratie: kluwen van ondernemingen
- 2 PV's geluidsoverlast
- Klachten nachtelijk lawaai

Casus 3: voorstel oplossing

- Flexactie: eerst volledige informatie vooraleer maatregel/sanctie op te leggen
- Bestuurlijke insteek:
 - Ontbreken van een milieuvergunning voor de carwash (klasse 2) en voor de autowrakken
 - Klachten van overlast en nachtelijk lawaai
- Sociale en arbeidsinspectie: Werknemers ingeschreven? + link tussen de verschillende carwashes
- DVZ: zijn de werknemers legaal in België?
- Economische inspectie: geen vestigingseenheid op adres van de handcarwash + link tussen de verschillende carwashes
- FOD Financiën: boekhouding van verschillende ondernemingen

Casus 4

- Op 29 november 2019 werd er in gemeente Appel een carwash gecontroleerd door het multidisciplinair controleteam. Volgende vaststellingen werden genotuleerd:

Niet aangepaste werkkledij van werknemers	Kluwen van verschillende ondernemingen	Schijnzelfstandigheid
Vermoeden van huisvesting van aanwezige werknemers in carwash	Geen vaste werkplaats, maar verschillende locaties van zelfde groep	Werknemers kenden uurloon niet of wie uitbetaalde
5 matrassen in donkere kamer zonder verluchting	Onduidelijkheid over effectieve uitbater	PV Zwartwerk
In donkere kamer verschillende kledingstukken & reistassen	Goederen aangekocht zonder factuur Facturen zonder naam van uitbatende onderneming	Afwezigheid milieuvergunning voor de carwash
Onverzorgd & onhygiënisch interieur & sanitair	DVZ-procedure was al lopende voor enkelen	Geen dagboek van ontvangsten aanwezig
Advies ongeschikt- en onbewoonbaarheid voorgelegd aan de burgemeester	5 buitenlandse werknemers aanwezig zonder ID-papieren	PV sluikstorten voor aanwezige autowrakken
Herstelvordering ingesteld	1 minderjarige persoon aanwezig	Geen grote brandveiligheidsrisico's
Geen huurovereenkomst / Huur: 2500 euro/maand	Werknemers waren NL taal niet machtig	Onbeschermd lichtpunt in de douche

Casus 4: voorstel oplossing

- Actoren

DVZ	Dienst milieu gemeente Appel	Vlaamse Wooninspectie	Sociale Inspectie
Brandweer	Huisvestingsambtenaar gemeente Appel	Arbeidsinspectie	FOD Economie
Politie	Dienst Ruimtelijke ordening gemeente Appel	FOD Financiën	

- Elke dienst gaat verder met de eigen vaststellingen. Het pand wordt ongeschikt en onbewoonbaar verklaard en de gemeente Appel sluit zich aan bij de herstelvordering. Er wordt een PV voor mensenhandel opgesteld en de betrokkenen worden vervolgd. Een aantal werden ook veroordeeld. Bestuurlijke sluiting op basis van art. 134 quinquies NGW?

Samenvattend: handhavingsmogelijkheden

- Toepassen politiereglement
- Algemeen bevoegdheden lokaal bestuur
- Flexactie
- Partners kunnen maatregelen nemen

Kenmerken politiereglement

- Bevoegdheid om politiereglement te maken
 - Nog niet door een hogere overheid geregeld
 - Materiële versus morele openbare orde
 - Motivering
- Mogelijkheid om zelf te handhaven in bepaalde sectoren
- Vaak gesanctioneerd via GAS-Wet
 - GAS-boete
 - Schorsing of intrekking van een vergunning
 - Tijdelijke of definitieve sluiting
- Rekening houdend met de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur

Kenmerken flexacties

- Bestuurlijke controleactie
 - Kan omslaan naar een gerechtelijke
- Verschillende actoren
- Signaal → aanmelding
- Voorafgaand actie:
 - Beeldvorming
 - Partners rond tafel krijgen
- Dag van actie:
 - Briefing
 - Actie
 - Debriefing
- Rapportage

Oppassen voor:

- Bevoegdheden van elke partner
- Toestemming betreden lokaal/woning

Enkele actoren voor flexactie

Burgemeester

Korpschef

Parket

Brandweer

Gem. dienst
milieu

Douane &
Accijnzen

Gem.
huisvestingsambtenaar

Arbeids-
inspectie

Andere
politiesteun

Sociale
inspectie

Vlaamse
wooninspectie

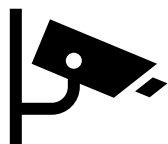
FOD
Volksgezondheid

Gem. dienst
bevolking

Gem. dienst
ruimtelijke ordening

Gem. dienst
handhaving

FAVV

FOD
Financiën

FAGG

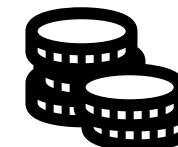
DVZ

FOD
Economie

Kansspel-
commissie

Gem. dienst lokale
economie

Wat is het resultaat?

- Een bestuurlijk verslag aan de burgemeester
 - ...Waarop een bestuursbesluit gebaseerd kan worden
- Positieve reacties van de omgeving
- De lokale overheid weet (nog beter) wat er leeft in de stad of gemeente
- Diensten werken beter samen, leren mekaar kennen, mekaar vertrouwen...
- De overheid treedt op als één blok met hetzelfde doel:
“Malafide netwerken weren om bonafide burgers/ondernemers zuurstof te geven”

Regelgevend kader / afspraken

- NGW
- GAS-wet
- WPA
- Casusoverleg, 458ter Sw.
- Andere specifieke regels Lokaal (vb. politieverordening), Provinciaal, Vlaamse, Federaal
- Protocolakkoord BH
- Circulaire 10/2017; 11/2017 BH parket Antwerpen & Limburg

Ter afsluiting BA

- Welke signalen en uit welke hoek?
- Groot belang van beeldvorming
- Samenwerking partners (als 1 overheid multidisciplinair optreden waar het kan)
- Elke partner heeft eigen tools

Samen staan we sterker

Dank u!